

5/5-1982

Gamle minner fra Sverresvold

-av Odd Bjørklund-

Sverresvold var ryddet i 1846 av Ole Ingebrigtsen fra Tynset og Siri Halvorsdr. fra Undset i Rendalen. De hadde bodd der i en lengre tid med barna Ole Ingebrigt og Karen. De hadde oppdyrket 32 mål eng, og dyrket korn og poteter. Der var mere dyrkbar eng men de måtte fore i utslåttene. Amerikafeberen var stor utover 18-tallet. Ole Ingebrigtsen med familien kom med i dragsuget ut på denne lange og farefulle ferden over «Det blå ocean». I den tid tok det flere uker med de primitive seilskutene. Kom de ut i storm og dårlig vær tok turen inntil 3 måneder før de havnet i New York. Sønnen Ingebrigt hadde giftet seg med eldste datteren på Kongsli, ho Sigrid Anna Eriksdr. Hele familien avviker og reiser fra alt, da hadde de bodd på Sverresvold i 26 år. Det var i 1872 de reiser til Minnesota. Begynner som farmere og fører slekten videre der borte. Sverresvold var bygselbruk under Maursundgodset og tilhørte Balsfjord herred inntil 1865.

I året 1867 kommer Simen Paulsen fra Gausdal som rydningsmann, han var født i 1831. Han utvandret fra Gausdal og kom til Storeldal som dreng. Der møtte han sin livsledsagerke ho Ingri Sæmmingsdr. Hun var født på Bergset i Rendalen i 1837. Bergset i Rendalen kan en følge langt bak i tiden. Gården lå på et høydedrag og en hedensk offerplass. Men gården var tidlig i middelalderen blitt et katosk kirkegods tillært Nidaros Bispedømme. Bergset sies å være tingsted i Rendalen i 1510. Men i 1759 brant ned alle 3 gårdene som lå i en klynge, både Nystu, Opstu og Ustu brant ned til grunne mens folkene var på setrene. Gammel-stu slapp unne flammens rov, og der var ho Ingri Sæmmingsdr. født. Men Simen Paulsen og ho Ingri Sæmmingsdr. kom begge til Storeldal, han var dreng og hun var taus der på en av de store gårdene. De ble om ikke lenge før det ble elskovslek og giftemål

der i Storeldalen, og der kom 2 småjenter til verden. Den eldste var ho Andrea født i 1861 og ho Oline var født i 1863. De var bare 6 og 4 år da de kom ut på den lange ferden mot nord til nybyggerland til midnattsolens land og Målselvdalen.

Det var i 1867 de la ut fra Storeldal med hest og kløv mot Trondheim, og videre med små fiskeskøyter opp til Målsnes. Man kan tenke seg veiforholdene oppover Målselvdalen. Familien drog nesten 8 mil oppover dale før de slo seg ned nærmere Rostavann på en plass de hadde fått tildelt de kalte for «Simmarommet». Noe senere bygde de opp en tømmerstue de kalte for Bergset etter hjemgården i Rendalen. Stuen står der fremdeles, slik den var i den tid der oppe ved Lombolan.

Etter at Ole Ingebrigtsen og familien reiser fra Sverresvold til Amerika i 1872 er det at Simen Paulsen overtar Sverresvold. Han ble å gå under navnet Simen Skredder. Han var jo ellers altmuligmann, for de måtte jo kunne alt som snekring, tømring, de måtte være smedet og dyrleger. Han var også en flink skredder sier sagnet, han satt og sydde av heimevevd vedmel dresser, skjorter og pussanker. Han ble i tidlige år krank. Bare 74 år da han døde i 1905. Ho Ingri ble 82 år og døde i 1919.

Den eldste datteren Andrea blir også med i dragsuget over til Amerika i 1880. Hun ble gift med Ole Olsen fra Storsteinnes. De ble farmere borte i Valhalla i Nord-Dakota. Der kom 7 barn til verden. De bodde langt ute på prærien, øde og langt til naboer. Hun skulle ha en voldsom lengsel hjem igjen. Der var hardt arbeide og rene slaveriet. Hun døde fra den store familien bare 62 år gammel.

Ho Oline var nu eneste datteren hjemme på Sverresvold, hun er nu blitt voksen, og i gifteferdig alder med 19 somre. I de tider kommer en Follidaling oppover Målselvdalen, han Ole Jørgensen Sletten. Men folk undret seg om han var tater eller tyrker, han var noe mørk og hadde skjegg. (Han ville vell følge moten)? Han kom

først til Sørreisa, man kom senere oppover Målselvdalen hvor han arbeidet seg fram oppover dalen så jord og stein føk omkring han. Han kommer så langt som opp til Sverresvold, og det varer ikke lenge før han begynner å gjøre haneben til datteren på gården. Ho Oline skulle visstnok være etterspurt av de mange ungarer i bygda og for å nevne alle de peppersvennene som kanskje gikk og tenkte med seg selv: Hun der skal blive min. Men det ble nok slik at det ble kjærlighet med første blick enda han Ola Sletten var 14 år eldre enn ho Oline, han var født i 1849. Han gikk av med seieren til skuffelse for alle disse giftelystne ungarer der oppe i ødemarken, og de innså snart at slaget var tapt. Men det kom allikavel til å bli en lang prosess. Ho «gammel-Ingri» trøstet seg med at gamlingen (han Simen Skredder) ikke vilde vite av en slik omstreifende person. Men langt om lenge vant han Ola Sletten tillit hos gamlingene, så de tilslutt gav sitt samtykke, det var nok ingen makt som kunne stoppe amorsguden. Så bryllupet stod den 19ende novbr. 1882.

Det ble et fruktbart ekteskap med årene oppe på Sverresvold. 9 borgere kom til verden. Ola Sletten var en iherdig arbeidskar, han hadde skogdrifta og tjærebruk, han var skomaker og murebas. Han var formann for brubyggingen av Tamokbrua og Fjellfroskbrua, han var veivokter oppe i dalen. Han som mange i den tid måtte flytte ut av «redet»

1831
Simen Paulsen f. 20/11 1831 i Gausdal, gift med Ingri Sæmmingsdr. f. 2/12 1834 på Bergset i Rendalen. De kom til Sverresvold med 2 jenter, Andrea og Oline bare 6 og 4 år gamle. Det var i 1867. De kom først til «Simmarommet», ved Rostavann.

og ut i den store verden i håp om å finne bedre eksistensmuligheter. Ola kom fra den naturskjønne Follidalen med fjellpartiene rundt seg som Rondane, Snøhetta og Dovrefjellene. Foreldrene var Jørgen Ottesen Sletten og Kari Hogbrenden fra Dovre. De flyttet til Skogen til sønnen, derfor ble han kalt for «Jørn-Skoje». Han kom på besøk til sønnen på Sverresvold i 1887. På hjemreisen fikk han 80 kr, og det var mange penger i den tid. De andre søskene til Ola reiste til Amerika. 5 ble farmere borte i Minnesota og Montania. Ola Sletten ble nå å overta Sverresvold etter Simen Skredder. Han fikk kjøpe eiendommen av staten og måtte utvide og bygge opp hus. De måtte ha plass til den store familien som vokste opp. Det var 3 sønner og 6 døtre i barneflokk. Det var som oftes tungvindte jordbruk med for lite oppdyrket mark. Så de måtte bort i avdalene for å fore. Helt inne på Storsletta om somrene og høyet ble kjørt hjem på vinterføret.

De kunne ofte bli overrumplet av uvær, hest og folk ble utkjørt, de måtte mange ganger lesse høyet av sleden i snehaugen og komme seg hjem med tomme sleden. Om somrene lå de på setra borte i Tamokdalen hvor de ysta ost og kinna smør. Det var kraft i fjellgraset der oppe under Rostaaklas li.

Mange ganger var det uråd med geita, ho var plagsom og ville bare inn på jorden i kort og potetlandet som ho hadde fått vanen på. Han Ola visste ikke sin arme råd for å holde den borte. En gang fant han på å lage «heller» til geitene av viespenninger, han fikk de langt bort under lia og satte der heller på alle geitene. «Det va itte umaken verd - før je va komme meg nedatt va geita i hælan på me, sa han».

Bildet er fra 1904 med Oline og Ole Jørgensen. Sletten med hele barneflokk og mormora på gården ho «Gammel-Ingri». Bakerst fra venstre: Simon, Jenny, Andrea, Kari, Sella og Ingeborg.

Foran fra venstre: Olav, Ole J. Sletten 1849-1921. Alfred - Oline 1863-1939 - Anni, Ingri Sæmmingsdr. Bergset 1837-1919 fra Rendalen var gift med Simen Paulsen 1831-1905 fra Gausdal. Alle tok navnet Sverresvold.

Under bygginga av Fjellfroskbrua ramlå han gjennom isen og ble søkkvåt. Det tok sin tid før han fikk skiftet på seg tørre klær og fikk varmen i seg. «Det va da som et Herrens under detta kunne ha gått handlukt til hælvet, sa han».

Ola Sletten holdt på å sette livet til under bygginga av Tamokbrua. Ved et uhell ramlet han ned i elva og holdt på å miste livet av det høye fallet. Han ble skamferet i ryggen og brøt armer og bein, det kom til å ta-knekken på den sterke og arbeidsomme karen. Han kom seg aldri etter det uhellet, han lå syk i måneder. Men sønner og døtre hadde vokst opp så det var god arbeidshjelp der på Sverresvold i den tid. Sønnen Olav giftet seg med Johanna Skogstad og overtar Sverresvold fra 1920. Det var et gjestfrihetens hus på Sverresvold, der tok de inn alle og enhver fra fjernt og nær som kom kjørende eller kom traskende til fots oppover dalen.

Ola Sletten hadde fått kjøpt seg en sau ute i bygda en gang: «Ja, detta blir da bare som en dråpe i havet til alt detta folket», sa han. Men Smølaværingen kom traskende til Sverresvold, han kom inn og satte seg ned, tok opp noe bein fra ranselen. «je må bare få gnage nogle bein», sa han. «Det var nok for å få noe god mat og at de skulle synes synd om han, han tok opp disse kjøttbeinene.

Ola Sletten døde brått hjemme på Sverresvold i 1921 bare 72 år. Oline døde i 1939, 75 år gammel.

Det er mange vemodige minner igjen som aldri dør fra svunne tider. De lever i minnet om sin trivsel og gjestfrihet der oppe på Sverresvold.

Sverresvold i 1938. Ho Oline bar 9 barn til verden, og her er en del av etterkommerne samlet i en familiefest i juli 1938. Den yngste av de 9 barna var hjemme på besøk. Det var ho Anni som var født i 1902. Så slekten dør foreløpig ikke ut.

